

deu aquest toponimista al gran motor que li fou (allà com pertot) Joan Fuster; i a l'acompanyament i infinits materials que li prodigà, aquell any i els següents, aquell baró inoblidable, Fermí Cortés. Però per què fer història si tan pocs valencians —¿qui no ho preveuria ja?— voldran saber-ho. Vagi parlant el lingüista.

Puix que es repeteix bastant com a NL. No és pas insignificant l'albufera de Santa Pola, amb la característica del desnivell, que la manté més orejada, car hi ha «caigudes d'aigua» a baix a mar, en la seva gola (xxxvi, 127.13, 127.10).

A les Illes, hi ha sobretot l'albufera d'Alcúdia —*sa bufèra* (Masc. 6-C-10); renomada especialment dels caçadors per les fotges que abaten a *la Bufera* (BDLC 15 VI, 32); com que hi ha reculat la superfície avui encara estanyada, en distingeixen pdes., com «Es Molí» poss. o «Casa dins *sa bufèra*», de la qual es distingeix «S'Estany de Sa Bufera»; i més enllà d'aquesta «es Jardí de Sa Bufera» (XL, 78.2, 3, 8); *Sa Bufereta* XL, 76.3, Masc. 219; el m. Despuig hi posa *Albufera* amb poss. a la costa Nord. Incloent-hi porcions ja eixutes en el te. de Sa Pobla (XLI, 8.4); en fi, encara més al SO. (Masc. 11A9) (potser ja amb antiga solució de continuïtat) en el de Muro (XLI, 19.1), on ja ho asse-²⁵nyala amb nom propi el m. Despuig.

A l'illa de Menorca, *Sa bufèra* és un estany bastant important, amb comunicació amb la mar, 8 quilòmetres al Nord de Maó, i un «lloc» *S'Albufera* a la seva vora (XLIV, 57.8, Masc. 8F4). Lluny d'allà, en el te. de Mercader, cap al mig de l'illa, *Sa Bufera*, Masc. 3G7, i *Sa Bufereta* (XLIV, 29.10); i *Font de Sa Bufera* (XLIV, 29.10, 33.24), arribant *se bufèra vèa* fins cap a Fornells (35.22).

En fi, a l'altre extrem del domini, el mot també³⁵ apareix, si bé amb pèrdua de la *-h-*: *Albuerras* partida de Mequinsola («Argensola» v, 328), que si bé aspirada forta, podia debilitar-se entre vocals fins al punt de desaparèixer sense rastre: també hi ha *Albuera* a les prov. de Càceres i Badajoz.

Albuixarres, un foraster, erudit de Cullera, em deia que a Alzira hi ha un «Carrer de les ~»; potser ens en podem fiar, però no tenint-ne informació popular o directa, s'imposa pendre-ho «a benefici d'inventari»;⁴⁵ i comprovar millor una dada d'algú que massa es recorda del nom de les *Alpujarras* granadines. Només veig que Sarthou, pujant dalt des de Toris al cim del tossal que el domina, explica que veu «a la dreta en una hondonada, el vetusto caserí de *la Alpujarra*»⁵⁰ (GGRV, 332). És clar que si fossin noms antics i ben comprovats, podrien ser preciosos per a l'estudi de l'origen del nom memorable de «*serrania*» andalusa, plena de NLL arcaics, tant els d'origen aràbic com els provinents del mossàrab; si la *-p-* sembla atraure'ns⁵⁵ cap al mossàrab, no ho hem d'acceptar incondicionalment, car hi hagué tantes ultracorreccions, no tenint ara present el que en diu Simonet —el més autoritzat— en la seva *Descr. del R. de Granada* ni en *Hist. de los Mozàrbes*, si bé res no es veu en el seu *Gloss.*⁶⁰

Moz.; o almenys res d'explícit; només és que potser pensa en això quan, a la p. 466, afirma que en el *Rept.* de Val. es parla de «*tres alcharias que han nom Pujar*».¹

¹ Cf. llavors els fets de substitució basco-pirenaica de -ARE per -arre, E. T. C. I, 139. Però aquesta de Simonet és altra dada lamentablement vaga i incomprovable. Res d'això en l'índex de Chabàs del *Rept.* ni en SSiv.: i fa molta por que es tracti d'un malentès amb *Puyara* que figura un cop en el *Rept.* com a nom d'unes terres de Morvedre (p. 506); però llavors això no valdria res perquè es tracta d'una mera variant gràfica de *Puynera* que així figura escrit en altres passatges, i *Puynera* o *Puyera* (506.9), veg. encara allí pp. 497, 498, 501, 502. Sens dubte provinent de TERRA o ARX PUGN-ARIA o PUGNATRIX (en reminiscència de les braves lluites bèl·liques que hi han tingut lloc d'ençà de les guerres púniques). I no manquen casos en què -*âr* o -*âra* aràbic s'han romanitzat com -*arra* (*Calabarra?*, *Subarra?*); per a *âr. bišara/bušara*, veg. *DECat albixeres*.

ALBUIXEC

Poble de l'Horta de Val., uns 9 k. al N. de la ciutat, entre la gran carretera i la mar, un poc abans de Massalfassar.

PRON. MOD. No en sé ni en vaig recollir d'altra en el país que *albušék*: «*Albuixech*» MGadea (*T. del Xè* I, 360).

DOC. ANT. Ja en tres o quatre donacions del *Rept.* El 1237 a «B. Periç de Pavia, iv. jov. in alqueria d'*Alburxech*, in vineas vel potius ---» Bof., p. 156 (i comprovat damunt la fotocòpia de l'original); el 1238 a Berenguer de Castellbisbal l'«alqueria de *Alborxech*---» 375.24; a R. Mtz. de Sta. Maria cavaller: «domos et 6 jov. in *Alboixech* et domos ---» 210.28.

No podem assegurar tant que sigui el mateix lloc⁴⁰ en una de les donacions que es fan a homes de Barcelona: «juxta portam de Bonell et v. jov. in Rahal *Albuysi*», forma que es deu accentuar en la *i* final; aqueix portal deu ser de la ciutat de Val., però les joves han de ser de terra campa, i per tant aquest rafal seria més enllà, i *Albuixec* és encara tan a prop de la ciutat, que és concebible que sigui lloc igual o adjacent a aquella alqueria. Car tot això es devia considerar encara terme de València: deu ser idèntic al nostre NL l'esmentat en un doc. de 1272: «--- un almarjal en el lugar llamado *Arboych*, teº de Vcia ---» MtzFer-rando (*Doc. Val. ACA* I, 1263); si bé no dubtem que s'havia de llegir *Arboxech*, vista la grandíssima semblança de la *x* i la *y* en la lletra d'aquell temps.

Cavanilles (I, 140), grafiat *Albuixéc*, ben accentuat, en tots dos passatges, ens diu que llavors tenia 110 hab., i pondera 'junt amb altres vuit o deu pobles' (quasi tots més poblats) la bellesa d'aquell gran verger hortícola, el natural afanyós d'aquells llauradors, i llur caràcter progressiu, en descriure llur vestidura pagesívola, que ja havia abandonat les antiquades